

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.577/2023/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke

Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró

Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Dr. Kardos Andrea, bíró

Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. január 16.

Az ügy tárgya: garázdaság vétsége és más bűncselekmény

Terhelt: Terhelt1

Elsőfok: helység1i Járásbíróság, 3.B.21/2022/7-I., ítélet, tárgyalás,
2022. április 20.

Másodfok: Kaposvári Törvényszék, 1.Bf.190/2022/8., végzés, tanácsülés,
2022. november 28.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt és a védő

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a garázdaság vétsége és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Terhelt1 terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálván a helység1i Járásbíróság 3.B.21/2022/7-I. számú ítéletét és a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.190/2022/8. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A helységli Járásbíróság a 2022. április 20. napján kelt 3.B.21/2022/7-I. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki garázdaság vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés] és rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont]. Ezért – halmazati büntetésül – 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélete, az egynapi tétel összegét pedig 2.000 forintban állapította meg. Az így kiszabott 400.000 forint megfizetésére 4 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a pénzbüntetés megfizetésének, illetve a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásának szabályairól, valamint a lefoglalt bűnjelről; a magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

[2] A terhelt fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. november 28. napján kelt 1.Bf.190/2022/8. számú végzésével a helységli Járásbíróság 3.B.21/2022/7-I. számú ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben elsőként a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a), b) c) pontjait, valamint a – helyesen – 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont és (2) bekezdés a) pont szerinti felülvizsgálati okokat jelölte meg.

[4] Indítványában előadta, hogy a bűncselekményeket a terhelt nem követte el. A pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 37. §-a és 37/A. §-a nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásban hozott 3297/2020. (VII. 17.) AB végzésre (azon belül dr. Szabó Marcell alkotmánybíró párhuzamos indokolásában felhívott Simmenthal ügyre), és az Európai Unió Bírósága C-222/15. számú – előzetes döntéshozatali eljárásban született – határozatára utalva „joghatósági kifogást” tett azzal, hogy „a 2012.01.01-től alkalmazott Btk. és Be. egyebek mellett – mint a közjogi rend része – joghatósága nem hat ki” a terheltre. Emiatt az eljárt bíróságok és az ügyészség eljárását érvénytelennek tartotta. Álláspontja szerint a terhelt „elsősorban” az Európai Unió joghatósága alá tartozik, továbbá a Magyar Köztársaság és nem Magyarország állampolgára.

[5] Mindezek alapján az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

[6] A Legfőbb Ügyészség a BF.722/2023/2. számú átiratában a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta, ezért indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján – a Be. 660. § (2) bekezdése b) pontjában írt okból tartott nyilvános ülésen – a helységli Járásbíróság 3.B.21/2022/7-I. számú ítéletét és a Kaposvári Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.190/2022/8. számú – helyesen – végzését hatályában tartsa fenn.

[7] Indokai szerint az alapügyben hozott jogerős ügydöntő határozat szerint a terhelt a terhére rótt cselekményt Magyarország területén, helységlin követte el. Hangsúlyozta, hogy

erre, valamint a Btk. 3. § (1) bekezdés a) pontjára és a Be. 9. § (1) bekezdésére figyelemmel cselekményének elbírálása a magyar joghatóság alá tartozik, ezért a magyar büntető anyagi jogi és eljárási szabályokat kell az elbírálás során alkalmazni. Az ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság a Be. 12. § (1) bekezdés a) pontja, (2) bekezdés a) pontja, a Be. 19. §-a, a Be. 21. § (1) bekezdése alapján elsőfokon a helységi Járásbíróság, másodfokon pedig a Kaposvári Törvényszék volt. Kifejtette azt is, hogy a joghatóság esetleges hiányának nincs jelentősége a tekintetben, hogy valaki a terhére rótt cselekményt fizikailag elkövethette-e vagy sem. A terhelt terhére rótt cselekményt pedig a bíróságok helyesen minősítették.

[8] Ezt követően a terhelt is felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyben a Be. 648. § a), b) c) pontjait, valamint a – helyesen – 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont és (2) bekezdés a) pont szerinti felülvizsgálati okokat jelölte meg.

[9] Álláspontja szerint a vele szemben hozott határozatok jogszabálysértőek, a Legfőbb Ügyészség átirata pedig érdemi indokolást nem tartalmazott.

[10] Indítványában, nagyrészt megismételte védője indítványát, előadta, hogy a terhére rótt bűncselekményeket „a fizika törvényei alapján sem” követhette el, illetve „joghatóság problematikája” áll fent, amelyet eddig hiába jelzett az eljárás során. A terhelt is arra hivatkozott, hogy mint az Európai Unió állampolgára elsősorban az Európai Unió jogának joghatósága alatt alá tartozik, ezen túlmenően a Magyar Köztársaság és nem Magyarország joghatósága alá tartozik. Ugyancsak utalt a 3297/2020. (VII. 17.) AB végzésre és az Európai Unió Bíróságának C-222/15. számú döntésére. Álláspontja szerint a „joghatósági problémák” miatt bármely fokon eljáró egyetlen hatóság vagy bíróság sincs abban a helyzetben, hogy a „jelen ügyben vizsgálódhasson”.

[11] Kérdésként jegyezte meg, hogy a Magyar Köztársaság állampolgárai a 2012. január 1-je óta létező „új entitás, amely Magyarország névre hallgat” állampolgárai lettek-e, és a Magyar Köztársaság vagy Magyarország joghatósága alá tartoznak-e. Kifejtette, hogy a magyar bírák „nem igazán veszik figyelembe” az uniós elvárásokat, végül utalt az Európai Parlament 0724/2022. számú „petíciós eljárásra”, mint amely ügyéhez kapcsolódik.

[12] Mindezek alapján az első- és másodfokú határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta, emellett a jelen felülvizsgálati eljárás felfüggesztését és az Európai Unió Bíróságának megkeresését.

[13] A terhelt felülvizsgálati indítványa kapcsán a Legfőbb Ügyészség a BF.722/2023/4. számú átiratában a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt érintően tett nyilatkozatát változtatás nélkül fenntartotta.

[14] **III. A felülvizsgálati indítványok nem alaposak.**

[15] A Kúria a 2023. december 13. napján hozott Bfv.I.1286/2023/4. számú végzésével a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján Bfv.I.1286/2023. számon folyamatban lévő felülvizsgálati ügyet az ugyanezen ügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján a Kúria előtt Bfv.I.577/2023. számon folyamatban lévő felülvizsgálati ügghöz egyesítette.

[16] 1. A Kúria a felülvizsgálati indítványt – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – tanácsulésen bírálja el [Be. 660. § (1) bekezdés]. A Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozta, vagy ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja [Be. 660. § (2) bekezdés a), b) pont].

[17] A felülvizsgálati indítványok nem irányultak a terhelt terhére, ezt meghaladóan pedig a tanács elnöke nem tartotta szükségesnek nyilvános ülés tartását. Ezért a Kúria a

felülvizsgálati indítványok elbírálására tanácsulást tűzött ki, és a megtámadott határozatot a Be. 659. § (4) bekezdésének megfelelően, a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti esetleges további eljárási szabálysértéseket.

[18] A Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a Be. 659. § (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés].

[19] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntetőeljárás szabályainak megsértése miatt is helye van [Be. 648. § b) pont].

[20] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A (2) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság joghatóság hiányában járt el. A joghatóság hiánya a büntetőeljárásban minden esetben az eljárás megszüntetését eredményezi [Be. 492. § (2) bekezdés g) pont, 567. § (2) bekezdés f) pont].

[21] 2. A védő és a terhelt az általa megjelölt felülvizsgálati okot – a magyar büntetőbíróság joghatóságának a hiányát – arra alapította, hogy a terhelt a hivatkozott európai bírósági döntés értelmében az Európai Unió, azon belül a Magyar Köztársaság állampolgára, ezért Magyarország joghatóságát nem ismeri el.

[22] A Btk. a II. Fejezetében szabályozza a magyar büntető joghatóságot, annak időbeli, személyi és területi vetületét. E szabályokból következően a magyar állampolgár terhelt által belföldön elkövetett bűncselekmény a Btk. 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján fel sem veti a magyar bíróság joghatóságának hiányát (Bfv.II.965/2021/3.). A felülvizsgálati eljárásban is irányadó, a jogerős ítélettel megállapított tényállás szerint a magyar állampolgár terhelt a cselekményét Magyarország területén, helységein követte el, és a joghatóság kérdését felvető egyéb külföldi elem sem azonosítható az ügyben.

[23] Téves a felülvizsgálati indítványok azon hivatkozása, hogy az Európai Unió Bíróságának joghatósága az ügyben felmerülhet, az ugyanis egyes büntetőügyekre kiterjedő hatáskörrel nem rendelkezik.

[24] Az Európai Unió tagállamai között, büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapul, és több területen a tagállamok jogszabályainak közelítésére irányuló intézkedéseket is magában foglal [az Európai Unió működéséről szóló szerződés (2012/C 326/01 szám) 67. cikk (3) bekezdés]. A tagállamok tehát nem mondtak le a szuverenitás részét képező saját büntető hatalmukról, vagyis az egyes büntetőügyek tagállami bíróságok általi elbírálásáról. A tagállamok az önálló joghatóságukat maguk jelölik ki, amely egyben az alkalmazandó (nemzeti) jogot is meghatározza. Magyarországon, büntetőügyekben a joghatóságra vonatkozó szabályozást a már említett Btk. 3. §-a tartalmazza.

[25] Az Európai Unió kizárólagos (szabályozási) hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés szerint a vámunióra, a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítására, a monetáris politikára azon tagállamok tekintetében, amelyek pénzneme az euro, a tengeri biológiai erőforrások megőrzésére a közös halászati politika keretében, valamint a közös kereskedelempolitikára terjed ki [3. cikk (1) bekezdés a)-e) pont].

[26] Az Európai Unió Bíróságának hatáskörét az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés tartalmazza. A szerződések szerint az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását e szerződések értelmezése és alkalmazása során.

[27] Mivel az Európai Unió, illetve annak Bírósága büntetőeljárást nem folytat a tagállamok állampolgáraival szemben, ezért joghatósági összeütközés sem merülhet fel büntetőügyekben.

[28] A felülvizsgálati indítvány által hivatkozott Simmenthal ügyben az Európai Unió Bírósága valóban kifejtette az európai unió jogának elsőbbségét, vagyis azt, hogy minden nemzeti bíróságnak kötelessége a hatáskörén belül teljes egészében alkalmazni a közösségi jogot, és védelmezni azokat a jogokat, amelyeket az az egyéneknek juttat, és adott esetben félretenni (set aside) a nemzeti jog bármely rendelkezését, amely ütközik a közösségi joggal, akár korábban, akár később keletkezett annál (Indokolás 18. bekezdés).

[29] Azonban – mivel a kifejtettek szerint a büntetőügyek elbírálására, büntetőügyekre vonatkozóan a joghatóság átvételére vagy megosztására európai uniós jogszabály nem született – e bírósági döntés alkalmazhatósága nem merül fel büntetőügyekben, így jelen ügyben sem. Emiatt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére sincs alap.

[30] A Kúria megjegyzi azt is, hogy az indítványozók által felhozott, dr. Gyulai Sándor Csaba magyar állampolgár által az Európai Parlamenthez benyújtott 0724/2022. számú petíció tárgya a 93/13 uniós irányelv (a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló irányelv) állítólagos be nem tartása. A petíció tárgya tehát nem büntetőjogi tárgyú, a terhelttel szemben lefolytatott eljáráshoz, sem a terhére rótt cselekményhez semmilyen formában nem kötődik. Ettől függetlenül azt is megjegyzi a Kúria, hogy önmagában a petíció benyújtása az Európai Parlamenthez a folyamatban lévő büntetőeljárásra, a terhelt cselekményének büntetőjogi értékelésére nincs kihatással, ekként az indítványban hivatkozott okból nincs helye felülvizsgálatnak.

[31] 3. Mindkét felülvizsgálati indítvány a terhelt a bűnösségét azzal is vitatta, hogy a terhelt a bűncselekményt a „fizika törvényei szerint” nem követhette el, további indokolást azonban ehhez nem fűzött.

[32] A bűnösség hiányára ugyan felülvizsgálat alapozható [Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont], azonban a felülvizsgálati indítványban ebben az esetben is kötelezően meg kell jelölni az indítvány okát, vagyis az indítványt meg kell indokolni [Be. 652. § (1) bekezdés]. A terhelt és a védő ugyanakkor érdemben nem fejtette ki, hogy a terhelt bűnössége pontosan milyen ok miatt nem következhet a tényállásból. Ezért a felülvizsgálati indítvány ezen részében érdemi felülvizsgálatra nem alkalmas.

[33] Ezen túl, a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[34] Azáltal, hogy a terhelt, illetve a védő indítványában – a tartalma szerint – az irányadó tényállás szerinti emberi magatartás fizikailag lehetséges voltát vitatta, lényegében eltérő tényállás megállapításának igényével lépett fel, ami a felülvizsgálati eljárásban kizárt.

[35] 4. A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó további feltétlen eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] sem észlelt.

[36] IV. Mindezek alapján a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[37] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdés, a Kúria ügyelosztási rendje IV.6. pont].

[38] A végzés elleni fellebbezés a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. január 16.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró